

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΙΑΔΟΣΗΣ ΙΠΠΟΚΡΑΤΕΙΟΥ
ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ (ΕΔΙΠ)

20^ο ΣΥΜΠΟΣΙΟ

ΙΑΤΡΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ
Η ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗ
ΤΩΝ ΔΥΟ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΣΑΒΒΑΤΟ 30 ΜΑΡΤΙΟΥ 2024

ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΑΝΑΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ
ΑΘΗΝΑ

ΜΕ ΤΗΝ ΑΙΓΙΔΑ:

- ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΙΑΤΡΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ
- ΙΑΤΡΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΑΘΗΝΩΝ
- ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΛΟΥΡΟΥ
- ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΙΑΜΑΤΙΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ
- ΣΩΜΑΤΟΣ ΟΜΟΤΙΜΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΕΚΠΑ
- ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΙΠΠΟΚΡΑΤΕΙΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΚΩ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΜΠΟΣΙΟΥ

Εικόνα εξωφύλλου: Ζωφόρος Προπυλαίων ΕΚΠΑ. Απεικονίζεται μεταξύ άλλων επιστημών, η Ιατρική (δεύτερη δεξιά του Όθωνα) και η Φιλοσοφία (πρώτη αριστερά). Έργο του Carl Rahlf, Αυστριακού ζωγράφου (1812-65).

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ιατρική και Φιλοσοφία Η Αλληλεπίδραση των δύο Επιστημών

Με τη δύναμη της Βούλησης, ο άνθρωπος αλλάζει τον Εαυτό του.

Με τη δύναμη της Αγάπης, ο άνθρωπος αλλάζει τους Άλλους.

Με τη δύναμη της Σκέψης, ο άνθρωπος αλλάζει τον Κόσμο.

Κομφούκιος (552-478 π.Χ.)

Στο λυκαυγές του 6^{ου} αι. π.Χ. η Γνώση γεννήθηκε χωρίς όνομα και άρχισε να περπατάει με ασταθή αρχικά βήματα, για να ονομαστεί στη συνέχεια *Φιλοσοφική Σκέψη*. Το πρώτο της μέλημα, όταν κατάλαβε τον εαυτό της, ήταν να δώσει έναν *Ορισμό*, ένα περιεχόμενο στη Σκέψης της, ώστε να έχει ένα διανοητικά αυτόνομο περιβάλλον, ενώ ταυτόχρονα θα αποκτούσε *Μορφή*, με την οποία θα μπορούσε να εκφραστεί.

Έπρεπε, ακόμη, να αποκτήσει ένα Όνομα, που να τη διακρίνει από τη Σοφία, η οποία αποτελούσε έναν ιδιότυπο πνευματικό χώρο, ο οποίος είχε γίνει αποδεκτός από πνευματικές ομάδες, όπως ήταν οι ποιητές.

Αναλύοντας τα θέματα *Φιλοσοφία και Ιατρική* και τις μεταξύ τους επιδράσεις, έχεις να περιγράψεις δυο μεγάλα συστήματα της Επιστήμης του γιατρού, με διαχρονική ισχύ. Τα συστήματα αυτά εκφράζουν δύο θεμελιακές πτυχές της κοινωνικής ζωής, που συνδέονται στενά μεταξύ τους, με μια ιδιαίτερη σχέση.

Προτού ξεκινήσουμε αυτό το μακρύ ταξίδι, τη μεγάλη περιπέτεια της *Φιλοσοφίας* και της *Ιατρικής*, από τις απαρχές τους ως τις μέρες μας, θα ήταν χρήσιμο να κάνουμε μερικές επισημάνσεις, όπως ότι θα:

*Εξηγήσουμε και θα αναπτύξουμε πτυχές αυτών των θεμάτων.
Συγκεντρώσουμε και θα αναλύσουμε βασικά στοιχεία γι' αυτές,
που θα μας βοηθήσουν στην πορεία μας.*

Καταρχήν, είναι γνωστό ότι η *Ιατρική* είναι η επιφανεστάτη όλων των Τεχνών, η επιστημονική κατανόηση της οποίας απαιτεί πέραν των άλλων, πολύ χρόνο και κόπο, όπως γράφει ο Ιπποκρατικός συγγραφέας της πραγματείας Νόμος¹ (§1).

*§1. Ίητρική τεχνέων μὲν πάσεων ἐστὶν ἐπιφανεστάτη
§1. Η Ιατρική είναι η σπουδαιότερα απ' όλες τις Τέχνες.*

Από την άλλη πλευρά, η *Φιλοσοφία* κρύβει πολλά μυστικά, τα οποία κρατούν σε «απόσταση» το μη ειδικό γιατί, είναι δύσκολο να την κατανοήσει. Αυτό γιατί, η *Φιλοσοφία* είναι ένας μακρινός και σύνθετος κόσμος, που δυσκολεύει αυτόν που προσπαθεί να την προσεγγίσει, χωρίς να είναι κατάλληλα προετοιμασμένος.

Από τη μελέτη των Αρχαίων κειμένων προκύπτει ότι, οι απόψεις της *πρώτης Ελληνικής Φιλοσοφίας*, όπως και εκείνες της *Αρχαίας Ιατρικής* είχαν κοινή προέλευση, που ήταν η περιφέρεια του Ελληνικού πολιτισμού, γεγονός που επισημαίνει το ρόλο, που άσκησαν τα εξωτερικά ερεθίσματα στην ανάπτυξη της Ελληνικής Σκέψης.²

Η *Φιλοσοφία* δεν είναι ένα πέρασμα από πολλά είδη συλλογισμών, αλλά ένας πολύπλοκος κόσμος, απροσπέλαστος από τον μη ειδικό. Είναι, συνεπώς, αναπόφευκτο ότι αυτός που επιχειρεί μια πρώτη επαφή μαζί της να βρίσκεται σε δύσκολη θέση. Ακόμα, πρέπει να προσδιορίσουμε τι ξεχωρίζει τις φιλοσοφικές απαντήσεις από εκείνες που δίνουν:³

*Οι Ηθικές επιταγές, Τα πολιτικά Ιδεώδη,
Οι Διδασκαλίες των «Σοφών».*

Για να κατανοήσουμε αυτές τις διαφορές, πρέπει να τονίσουμε ότι η ζωή μας κινείται μεταξύ δύο μεγάλων Αξιών, που διαφέρουν πολύ. Αυτές είναι οι:

Ηθικές και Πνευματικές ή Υπαρξιακές Αξίες.

Για την επικοινωνία με τη Φιλοσοφία κρίνεται αναγκαία η *Γνώση αυτών των Αξιών*, οι οποίες καλύπτουν βασικές πτυχές της ανθρώπινης δραστηριότητας. Το μεγάλο ερώτημα είναι αν εκτός από αναγκαία είναι και επαρκής αυτή η διάκριση, για την κατανόηση της Φιλοσοφίας και πόσο απλά και κατανοητά μπορεί να δοθεί; Καταρχήν, σε όλα τα μεγάλα Ηθικά οράματα συναντάμε δύο πολύ μεγάλες απαιτήσεις, που είναι:

Ο Σεβασμός και η Γενναιοδωρία.

Η *Ηθική Συμπεριφορά του γιατρού* εκφράζεται μέσα από το *Σεβασμό*, προς το άτομο και την κοινωνία, αλλά και από τα *αισθήματα Ευγένειας* που τον συνοδεύουν, όπως είναι η *Καλοσύνη* και η *Ενεργεσία*, τα οποία αποτελούν έκφραση της *Γενναιοδωρίας*

του. Να θυμίσουμε ότι δεν υπάρχει Ηθικό σύστημα, που να συστήνει τη βία, την έλλειψη Σεβασμού και την κακία. Από την άλλη πλευρά, το Πνευματικό ή Υπαρξιακό στοιχείο είναι αντικείμενο της Φιλοσοφίας.³

Σήμερα, μετά από τις επαναστατικές εξελίξεις στην Ιατρική εγείρονται προβληματισμοί, που αφορούν τον προσδιορισμό του φαινομένου της ζωής, καθώς και του Φιλοσοφικού Στοχασμού, με συνέπεια να αναδύονται εκτός από τα θέματα Ιατρικής Ηθικής και Δεοντολογίας και εκείνα της Βιοηθικής. Από αυτή τη σκοπιά, γίνεται άμεσα αντιληπτός ο δεσμός ανάμεσα στην Ηθική Φιλοσοφία και την Ιατρική, η οποία μπροστά στις σύγχρονες εξελίξεις αισθάνεται την ανάγκη να προσφύγει στη Φιλοσοφία, δηλαδή στη θεμελίωση της Συμπεριφοράς του γιατρού.⁴

Αυτός είναι ένας από τους λόγους, που μας επιβάλλει την όσο το δυνατό βαθύτερη Γνώση των εννοιών και των διακυμάνσεων των Φιλοσοφικών Συστημάτων, σε σχέση με την Ιατρική.

Ένα άλλο, εξ ίσου σημαντικό ερώτημα είναι:⁵

Τι πρέπει να γνωρίζουμε προτού επιδοθούμε στη μελέτη της σχέσης της Αρχαίας, αλλά και της σύγχρονης Ιατρικής και Φιλοσοφίας;

Για τη σχέση Φιλοσοφίας και Ιατρικής, ο Αριστοτέλης στο έργο του *Περί Άναπνοης*⁶ γράφει:

*Φιλοσοφία και Ιατρική συνορεύουν μεταξύ τους
Το σύνορο αυτό οφείλουν να το διασχίσουν,
κατευθυνόμενη η καθεμία προς την αντίθετη πλευρά.*

Προσθέτει δε ότι:⁷

Οι μεγαλοφυνείς και φιλομαθείς Γιατροί, αναζητούν τις Αρχές της Επιστήμης τους στη Φιλοσοφία της φύσης, ενώ οι Φιλόσοφοι, πρέπει να περιλαμβάνουν στην έρευνά τους και τα ερωτήματα που σχετίζονται με τη λειτουργία των έμβιων όντων, δηλαδή με την υγεία και την ασθένεια.

Είναι αποδεκτό ότι οι έντονοι ρυθμοί της ζωής, τη Σύγχρονη εποχή, προκαλούν σύγχυση. Συνεπώς, είναι σημαντικό να αφιερώσουμε χρόνο για να «φιλοσοφούμε» τις υποθέσεις και τις σκέψεις μας.^{8,9} Ο Αυστριακός φιλόσοφος του 20ού αιώνα Λούντβιχ Βιγκενσιάν, είπε:

*Αν δεν διαλέγεται με τους άλλους,
αλλά δεν είσαι φιλόσοφος.*

Γιατί τα φιλοσοφικά ερωτήματα τα θέτουν άνθρωποι, που ζουν την εποχή τους, ανάλογα με τις απαντήσεις που δίνουν σ' αυτά. Άλλωστε, βασικοί στόχοι της Φιλοσοφίας είναι η: Αναζήτηση της Αλήθειας, Διατύπωση ερωτήσεων.

Στο πλαίσιο αυτό η Φιλοσοφία είναι μια διαδικασία «Συνειδητής» επιδίωξης της Γνώσης. Επειδή, η διαδικασία αυτή απαιτεί την ενεργό συμμετοχή του ατόμου, προκύπτει το ερώτημα: Στη σύγχρονη κοινωνία ο πολυάσχολος γιατρός έχει χρόνο για τη Φιλοσοφία; Συχνά ακούμε:⁸

Δεν επαρκούν οι ώρες τις ημέρας.

Για όλα αυτά, ο Σωκράτης είπε:

*Η ζωή που δεν εξετάζεται
δεν αρμόζει σε άνθρωπο.*

Αποστολή της Φιλοσοφίας είναι η μελέτη του ανθρώπου και ο τρόπος ζωής του. Με άλλα λόγια, η Φιλοσοφία εξετάζει τη Φύση και τον Άνθρωπο.

*Στην Αρχαιότητα, το περιεχόμενο της Φιλοσοφίας ταυτίζεται
με εκείνο της απεριόριστης Ανθρώπινης Γνώσης.*

Διδασκαλία της Φιλοσοφίας

Η Εισαγωγή στη Φιλοσοφία αρκεί για να μνηθεί ο αναγνώστης, ή ο ακροατής στη Φιλοσοφία; Ασφαλώς όχι, γιατί η Φιλοσοφία δεν αποτελεί έναν κλάδο Γνώσης, όπως συμβαίνει με τους άλλους θεσμοθετημένους κλάδους στο σύστημα της Παιδείας μας.¹⁰ Από την άλλη πλευρά, δεν περιμένεις βέβαια, από ένα γιατρό να γίνει φιλόσοφος, με αυτά που θα ακούσει στο Συμπόσιο ή θα διαβάσει στον Τόμο των Πρακτικών. Η εκλαϊκευμένη επιστήμη είναι η έκφανση της Φιλοσοφίας, που προσπαθεί να μεταφέρει τη γνώση του ειδικού στον αποδέκτη, που είναι ο απλός πολίτης.

Σκοπός μας είναι, η εισαγωγή και μόνο του ενδιαφερόμενου ακροατή ή αναγνώστη στην Ιστορία της Φιλοσοφίας και της Ιατρικής, προκειμένου να γίνουν κατανοητές οι μεγάλες συγκρούσεις μεταξύ των φιλοσοφικών συστημάτων και η επίδρασή τους στην Ιατρική.

Ο αναγνώστης ή ο ακροατής, που κλείνει το βιβλίο, ή εγκαταλείπει την αίθουσα του Συμποσίου, βρίσκεται μπροστά στο ακόλουθο πρόβλημα. Καταρχήν, έχει ένα αίσθημα κενού το οποίο τον ενοχλεί, αισθάνεται σαν να διαψεύστηκε μια μεγάλη προσδοκία του. Το πρόβλημά του είναι ότι τα όσα διάβασε ή άκουσε αύξησαν στο μυαλό του το πλήθος των «πληροφοριών» και σ' ένα βαθμό ικανοποίησαν την περιέργειά του, πλην όμως δεν τον βοήθησαν να πορευτεί με σιγουριά μεγαλύτερη από πριν, στους δύσκολους αγώνες της ζωής.¹¹ Παράλληλα, ούτε τον βοήθησαν να αντιμετωπίσει με περισσότερο θάρρος τα «καθημερινά» προβλήματα της ζωής. Όλα αυτά, γιατί πίστευε ότι από τον «αληθινό» φιλόσοφο μπορούσε να έχει τη βοήθεια που περίμενε. Υπήρχε, παράλληλα, η εντύπωση ότι όλες οι θέσεις της *Κριτικής φιλοσοφίας* είχαν ως στόχο να προετοιμάσουν το έδαφος για τη δημιουργία ενός οικοδομήματος, στο οποίο θα στεγαζόταν το πνεύμα για να προστατεύσει τον άνθρωπο από τις δυσκολίες, που προκαλεί ο στίβος της ζωής. Πολλοί από τους φιλοσόφους

δέχονται ότι η προσφορά του κριτικού έργου δεν επαρκεί, γεγονός που οδήγησε στη συγγραφή έργων, μέσα από τα οποία μεταδίδουν τους στοχασμούς τους, πάνω στα μεγάλα θέματα της ζωής.

Πιστεύεις όμως, ότι μπορείς να του δώσεις κατευθύνσεις για το «Φιλοσοφείν», όπως υποστηρίζει ο *Immanuel Kant* (1729-1804).

Πράγματι, η μελέτη της Φιλοσοφίας παρουσιάζει πολλές δυσκολίες, που συνδέονται άμεσα με τον τρόπο που λειτουργεί η *Φιλοσοφική Σκέψη*. Αυτόν τον ιδιότυπο χαρακτήρα της *Φιλοσοφικής Σκέψης* υπονοεί ο *Kant*, όταν τονίζει ότι:

Δεν μπορούμε να διδάξουμε τη Φιλοσοφία, παρά μόνο το Φιλοσοφείν.

Το κείμενο αυτό έχει ως στόχο να ανοίξει έναν χώρο για τον τρόπο του *Φιλοσοφείν*, που συνιστά εναλλακτική, αν και όχι απαραίτητως ανταγωνιστική εκδοχή στον τρόπο που ασκείται η Φιλοσοφία στην εποχή μας.¹²

Ο Άγγλος φιλόσοφος *Thomas Hobbes* (1588-1679) έλεγε:

Primum vivere deinde philosophari.
Πρώτα το ζην και μετά το φιλοσοφείν.

Όσο δεν υπάρχει ένα σύστημα *Φιλοσοφικής Γνώσης*, δεν μπορεί να γίνει μια *Εισαγωγή στη Φιλοσοφία*, αλλά στο «Φιλοσοφείν». Με άλλα λόγια, η προσπάθεια θα στραφεί στην απόκτηση της ικανότητας, η οποία θα επιτρέψει στο γιατρό:¹⁰

Να σκεφτεί από μόνος τη θέση του στον κόσμο.
Να αναρωτηθεί για ποιο σκοπό είναι στον κόσμο.
Τι προσδοκά απ' αυτόν.

Την ίδια άποψη εκφράζει και ο *Ludwig Wittgenstein* (1889-1951) στον Πρόλογο των *Φιλοσοφικών Ερευνών*¹³ στον οποίο τονίζει:

Το μόνο που θέλω είναι να παρακινήσω μερικούς να σκεφθούν μονάχοι τους.

Μπορείς παράλληλα, να ευαισθητοποιήσεις το γιατρό να δείξει μεγαλύτερο ενδιαφέρον για την *Ιστορία της Τέχνης και της Επιστήμης του*, αλλά και για τη *Φιλοσοφία της Ιατρικής*.

Για το ΔΣ της ΕΔΙΠ

Ευάγγελος Βογιατζάκης

Γ. Γραμματέας ΕΔΙΠ

Πάνος Ν. Ζηρογιάννης

Πρόεδρος ΕΔΙΠ

ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Νόμος (§1)
2. Ackernelcht HE, Murken HA. *Ιστορία της Ιατρικής*. Μτφρ. Β. Πασχάλης και συν., Εκδόσεις Μαραθιά, Αθήνα 1998, Σελ. 83.
3. Ferry Luc. *Η ωραιότερη Ιστορία της Φιλοσοφίας*. Σε συνεργασία με τον Gapelier Claude. Μτφρ. Σώτη Τριανταφύλλου, Εκδόσεις Πατάκη, Αθήνα 2014, Σελ. 15, 16.
4. Αλεξιάδου Αναστασία-Σοφία. *Στοχασμός Ελλήνων Ιατροφιλοσόφων*. Εκδόσεις University Studio Press, Θεσσαλονίκη 2012, Σελ. 13.
5. Rossetti L. *Εισαγωγή στην Αρχαία Φιλοσοφία*. Μτφρ. Άννα Τάτση, Εκδόσεις Ακαδημία Αθηνών, Κέντρο έρευνας της Ελληνικής φιλοσοφίας, Αθήνα, 2015, Σελ. 17.
6. Αριστοτέλης. *Περί άναπνοής* 480b27-30.
7. *Φιλοσοφία και Ιατρική στην Αρχαία Ελλάδα*. Επιμέλεια Κουλουμέντας Σταύρος, Σταυριανέας Στασινός. ΠΕΚ, Ηράκλειο 2023, Σελ. 15.
8. Stephen Alain. *Φιλοσοφία για πολυάσχολους ανθρώπους*. Μτφρ. Βασιλική Καρεστετζή. Εκδόσεις Ισόρροπον, Αθήνα 2021, Σελ. 8.
9. Ράγκος Ι. Σπύρος. *Θαυμάζειν-Απορείν-Φιλοσοφείν. Ή άρχή τής φιλοσοφίας και ή φιλοσοφία ως άρχή στην κλασική έποχή*. ΠΕΚ, Ηράκλειο 2023.
10. Αγγελής Ν. *Εισαγωγή στη Φιλοσοφία*. Εκδόσεις Κ&Μ. Σταμούλη, Θεσσαλονίκη 2022, 8^η έκδοση, Σελ. 93.
11. Παπανούτσος ΠΕ. *Πρακτική Φιλοσοφία*. 2^η έκδοση. Εκδόσεις Δωδώνη, Αθήνα-Γιάννινα 1984, Σελ. 15.
12. Νεχαμάς Αλέξανδρος. *Η τέχνη του Βίου. Σωκρατικοί στοχασμοί: Από τον Πλάτωνα στον Φουκώ*. Μτφρ. Βαρβάρα Σπυροπούλου, Εκδόσεις Νεφέλη, Αθήνα 2001, Σελ. 26.
13. Wittgenstein Ludwig. *Φιλοσοφικές έρευνες*. 1953, No 1.

ΣΑΒΒΑΤΟ 30 ΜΑΡΤΙΟΥ 2024

2^Ο ΣΥΜΠΟΣΙΟ

Ιατρική και Φιλοσοφία Η Αλληλεπίδραση των Δύο Επιστημών

08.00-09.00 Προσέλευση – Εγγραφές

09.00-09.30 ΤΕΛΕΤΗ ΕΝΑΡΞΗΣ - ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ

Πρόεδρος ΕΔΙΠ: Πάνος Ν. Ζηρογιάννης

Πρόεδρος Εταιρείας Αναπαραγωγικής Ιατρικής: Μιχάλης Κουτσιλιέρης

Διευθυντής Κλινικής GENESIS.: Κωνσταντίνος Πάντος

Αντιπρόεδρος Ιδρύματος Λούρου: Αθανάσιος Διαμαντόπουλος

Πρόεδρος Ελληνικής Ακαδημίας Ιαματικής Ιατρικής: Κων. Κουσκούκης

*Πρόεδρος Ελληνικού Τμήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης Ομοτίμων Καθηγητών:
Στέλλα Πριόβολου*

Πρόεδρος Διεθνούς Ιπποκρατείου Ιδρύματος Κω: Νικόλαος Παπαντωνίου

Πρόεδρος Ιατρικής Εταιρείας Αθηνών: Σωκράτης Παπαγεωργίου

Πρόεδρος Ι.Σ.Α. Γεώργιος Πατούλης

Πρόεδρος Π.Ι.Σ.: Αθανάσιος Εξαδάκτυλος

Πρόεδρος Ιατρικής Σχολής Ε.Κ.Π.Α.: Νίκος Αρκαδόπουλος

**09.30-10.50 ΙΑΤΡΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ
Η ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΔΥΟ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ (I)**

Προεδρεύουν: Ευστάθιος Σταθόπουλος,

Ευγένιος Κουμαντάκης, Κ. Βαγιανός

Εισηγητές:

■ **Δεοντολογία, Ηθική και Φιλοσοφία της Ιατρικής
στα Έργα της Ιπποκρατικής Συλλογής**
Γεράσιμος Ρηγάτος

■ **Η Ιατροφιλοσοφική έννοια του πνεύματος
από τους Προσοκρατικούς Φιλοσόφους μέχρι
τη σύγχρονη εποχή**
Αντωνία Κακαβελάκη

■ **Ιπποκρατική Φιλοσοφία και Νευρολογία**
Νικόλαος Καλοσπύρος

■ **Η επίδραση της Φιλοσοφίας στην Ιατρική
της κλασικής και ύστερης Αρχαιότητας**
Μάριος Μαρσέλος

10.50-11.10 **ΣΥΖΗΤΗΣΗ**

11.10-11.50 **ΤΕΛΕΤΗ ΑΠΟΝΟΜΗΣ ΤΙΜΗΤΙΚΩΝ ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΝ**

*Προεδρεύουν: Πάνος Ν. Ζηρογιάννης,
Αθανάσιος Διαμαντόπουλος,
Ευάγγελος Βογιατζάκης*

**ΑΝΑΓΟΡΕΥΣΗ ΣΕ ΚΗΡΥΚΕΣ
ΤΟΥ ΙΠΠΟΚΡΑΤΕΙΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΟΣ**

της Ιατρικής Εταιρείας Αθηνών, μέσω του Προέδρου της

1. Καθηγήτη **Σωκράτη Παπαγεωργίου**

Παρουσίαση: Θεόδωρος Μουντοκαλάκης

Βραχεία ομιλία

Σωκράτη Παπαγεωργίου

2. του Γιατρού **Ελευθέριου Θηραίου**

Παρουσίαση: Πάνος Ν. Ζηρογιάννης

Βραχεία ομιλία

Ελευθέριου Θηραίου

11.50-12.20 **ΔΙΑΛΕΞΗ**

Προεδρεύουν: Γιώργος Δαϊκος, Ανδρέας Πολυδώρου

Εισηγητής:

- Η οντολογία της “επιστήμης της επιστήμης”
και η συγκρότηση της βιοϊατρικής γνώσης
Αναστάσιος Ε. Γερμενής

12.20-12.30 **ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ – ΚΑΦΕΣ**

12.30-14.00 **ΙΑΤΡΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ**
Η ΑΛΛΗΛΕΠΙΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΔΥΟ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ (II)

Προεδρεύουν: *Ι. Υφαντόπουλος, Γ. Μπαλτόπουλος,*
Δ. Παπαντωνάτος

Εισηγητές:

- **Οι ρίζες της Δυτικής Ιατρικής στην Αρχαία Ελληνική και Ιατρική Φιλοσοφία**
Γιώργος Χρούσος
- **Διδασκαλία της Ιατρικής από τους Φιλοσόφους**
Η Ένταξη της Φιλοσοφίας στην Ιατρική Εκπαίδευση
Θεόδωρος Μουντοκαλάκης
- **Φιλοσοφικές προκείμενες της Ιπποκρατικής θεραπευτικής:**
η Υποστατική ολότητα
Κωνσταντίνος Πέτσιος
- **Επίκουρος και Ασκληπιάδης ο Βιθυνός:**
Η φιλοσοφική βάση της Μοριακής Ιατρικής
Χρήστος Γιαπιτζάκης

14.00 **ΕΚΛΟΓΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΔΕΙΞΗ**
ΝΕΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ	Π.Ν. Ζηρογιάννης
Α' ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ	Αθ. Διαμαντόπουλος
Β' ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ	Γ. Δαΐκος
ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ	Ευαγγ. Βογιατζάκης
ΕΙΔ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ	Λευκοθέα Σάββα
ΤΑΜΙΑΣ	Μωρίς Ριχάνα
ΕΦΟΡΟΣ ΔΗΜ. ΣΧΕΣΕΩΝ	Α. Πολυδώρου
ΜΕΛΗ	Κ. Βαγιανός Ε. Κουμαντάκης
ΑΝΑΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΜΕΛΗ	Δ. Παπαντωνάτος Ι. Υφαντόπουλος

Συνεδριακό Κέντρο

Ελληνικής Εταιρείας Αναπαραγωγικής Ιατρικής
(Δ/ση: Παπανικολή 10, Χαλάνδρι, Αθήνα 152 32)

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΣΥΜΠΟΣΙΟΥ

Αγγελική Καλαντζοπούλου
Ολύμπου 24, Βριλήσσια
Τηλ.: 6932 248681, 6945 100404
e-mail: angelikalantzo@gmail.com